

Katsaus: koheesiopolitiikan ja EU:n yhteisen maatalouspolitiikan esitykset ohjelmakaudelle 2021-2027

Kuntamarkkinat 12.9.2018

Erityisasiantuntija Annukka Mäkinen, erityisasiantuntija Taina Väre

Lähtökohta:

- Komission esitys EU:n monivuotiseksi rahoituskehyykiseksi 2021-27: 1,11% suhteessa EU27:n bruttokansantuloon, n. 1 135 miljardia euroa
- Leikkauksia kahteen suurimpaan pääluokkaan eli koheesio- ja maatalouspolitiikkaan (suorat tuet ja maaseudun kehittäminen)
- Lisää rahaa tutkimukseen, innovaatioiden edistämiseen ja nuoriin
- Koheesiopolitiikka: Suomi Uuttamaata ja Ahvenanmaata lukuun ottamatta siirtymäalueita, vaikutukset koheesiopol.rahoituksen alustavaan saantoon positiivisia
- maaseudun kehittämisohjelman osuus pienenee (-421 milj. euroa/ohjelmakausi (-7,0%), 60 milj. euroa vuodessa)

Koheesiovarojen jakautuminen 2021-2027:

- Aluekategoriat: Itä- ja Pohjois-Suomi, Länsi-Suomi ja Etelä-Suomi kuuluvat komission esityksessä tällä hetkellä ns. siirtymäalueisiin, Uusimaa ja Ahvenanmaa kehittyneisiin alueisiin
- Syrjäisille ja pohjoisille harvaan asutuille alueille osoitetaan erityismääräraha, joka on vuositasolla 30 euroa/asukas. Tämä on nimellisesti yhtä suuri kuin ohjelmakaudella 2014-2020, eli lukua ei ole indeksoitu
- EU-rahoitusosuus on rakennerahastoissa (EAKR, ESR) enintään 70 % vähemmän kehittyneillä alueilla, enintään 55 % siirtymäalueilla ja enintään 40 % kehittyneillä alueilla
- Komission esityksessä Suomen saanto olisi noin 100 miljoonaa euroa enemmän kuin ohjelmakaudella 2014-2020
- Rahoituksen jakautumista eri maille on tasapainotettu verrattuna ohjelmakauteen 2014-2020

Paikallis- ja aluelähtöisyys komission esityksissä:

- Kestävä kaupunkipolitiikka vähintään 6%
- Toimintapoliittinen tavoite 5 paitsi omanaan, myös ns. läpileikkaavana tavoitteena
- Älykäs erikoistuminen vahvasti esillä
- Hyvä, että esityksissä tarjotaan erilaisia välineitä erilaisten kaupunkien ja kuntien tarpeista nousevaan kehittämistoimintaan
  - hyödynnettävyys tarkasteltava kansallisessa ohjelmavalmistelussa

Yleisasetus:

Yleisasetuksessa annetaan yhteiset säädökset kaikkiaan seitsemälle eri rahastolle:

- Koheesiorahasto
- Euroopan meri- ja kalatalousrahasto (EMKR)
- Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)
- Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+)
- turvapaikka- ja maahanmuuttorahasto (AMF)
- rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusväline (BMVI)
- sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF)

Yleisasetus sisältää säädökset mm. yhdennettyä alueellista kehitystä ja yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä koskien. Nykykaudesta poiketen maaseuturahasto ei enää sisälly yleisasetuksen piiriin. Yleisasetusta sovellettaisiin kuitenkin maaseuturahastosta rahoitettavaan LEADER-toimintaan (yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen).

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR):

Euroopan aluekehitysrahaston tuella voidaan rahoittaa kaikkia yleisasetusesityksessä määriteltyjä viittä toimintapoliittista tavoitetta (TO):

- Älykkäämpi Eurooppa (innovaatiot ja älykäs talouden murros)
- Vihreämpi vähähiilinen Eurooppa (puhtaat ja reilut energiaratkaisut, tuki vihreille ja sinisille investoinneille, kiertotalous, sopeutuminen ilmastonmuutokseen ja riskienhallinta)
- Verkostoituneempi Eurooppa (liikkuvuus, alueelliset ICT-yhteydet)
- Sosiaalisempi Eurooppa (sosiaalisten oikeuksien pilari)
- Kansalaisia lähellä oleva Eurooppa (kestävä ja yhdenmukainen kaupunki-maaseutu-rannikkoalueiden paikallinen kehittäminen)

Asetus sisältää säädökset tuen temaattisesta keskittämisestä sekä mm. alueellisten erityispiirteiden huomioon ottamista koskevat erityissäännökset (yhdenmukainen alueellinen kehitys, kestävä kaupunkikehitys, eurooppalainen kaupunkialoite)

Euroopan sosiaalirahasto plus:

Uudistettuun Euroopan sosiaalirahasto plus-kokonaisuuteen kuuluvat seuraavat nykyiset rahastot ja ohjelmat:

- Euroopan sosiaalirahasto (ESR) ja Nuorisotyöllisyysaloite (YEI)
- Vähävaraisimmille suunnattu eurooppalaisen avun rahasto (FEAD)
- Työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskeva ohjelma (EaSI) sekä
- Terveysalaan kohdistuva unionin ohjelma (Health).

Rahastojen yhdistämisen tavoitteena on:

- lisätä ohjelmien välistä synergiaa,
- edistää toimenpiteiden joustavampaa toimeenpanoa sekä
- yksinkertaistaa hallintoa niin viranomaisten kuin tuensaajien osalta.

Ohjelmakokonaisuutta toteutetaan sekä komission ja jäsenvaltioiden kanssa yhteistyössä kansallisten ohjelmien kautta, että komission suoraan hallinnoimien ohjelmien kautta.

INTERREG ja EU:n ulkorajaohjelmat:

- Komissio on esittänyt ns. INTERREG-ohjelmien rahoituksen leikkaamista 7 prosentilla.
- Komission esitys painottaa erityisesti EU:n sisäistä raja-alueyhteistyötä
- Komissio esittää meriraja-alueohjelmien yhdistämistä laajempiin valtioiden välisiin yhteistyöohjelmiin
  - Suomen osalta tarkoittaisi mm. sitä, että merirajoja koskevat ohjelmat yhdistetään yhdeksi Itämeren alueen kattavaksi ohjelmaksi, joka alueellisesti vastaa EU:n Itämeri-strategian kattamaa aluetta (nykyiset Keskisen Itämeren ohjelma ja Botnia-Atlantica ohjelma)
- Venäjän suuntaiseen ulkorajayhteistyöhön tulossa uudistuksia

Komission esitysten kansallinen käsittely – valtioneuvoston U-kirjelmät eduskunnalle:

[U 45/2018 vp](#) Rahoituskehysasetus - MFF-asetukset (VM)

[U 40/2018 vp](#) EU:n talousarvion suojaaminen
oikeusvaltiopuutteilta (VНК)

[U 69/2018 vp](#) Digitaalinen Eurooppa (TEM)

[U 70/2018 vp](#) Horisontti Eurooppa (TEM)

[U 73/2018 vp](#) Yhteinen maatalouspolitiikka (MMM)

[U 74/2018 vp](#) Verkkojen Eurooppa (LVM)

[U 78/2018 vp](#) Koheesioasetuspaketti (TEM)

[U 81/2018 vp](#) Sisärahastrat (SM)

Yhteinen maatalouspolitiikka 1/3

- **EU-vaikuttaminen eri tasoilla käynnissä jo pitkään:** neuvosto, komissio, EU-jaosto, valtioneuvosto
- YMP toimenpiteet rahoitetaan edelleen kahden rahaston kautta: *European Agricultural Guarantee Fund and the European Agricultural Fund for Rural Development*.
- Uutena mallina tulee olemaan **jäsenmaakohtainen yhteisen maaseutupolitiikan strateginen suunnitelma**
- Strateginen suunnitelma kattaa molemmat CAP-pilarit, suorat tuet ja maaseudun kehittämisen
- Strateginen suunnitelman hyväksyttäisiin yhteistyössä komission kanssa ja se sisältäisi tavoitteet ja saavutettavat tulokset
- Uusi malli sisältää yksinkertaistamista sekä tuensaajan että hallinnon näkökulmasta
- Jäsenmaalle enemmän valtaa päättää sen alueella sovellettavan tukikokonaisuuden sisällöstä, valvonnasta ja seurannasta
- Komissio seuraa jäsenmaiden tavoitteiden ja tulosten saavuttamista, jäsenmaat tuen

Yhteinen maatalouspolitiikka 2/3

- Rahoitus Suomen maataloudelle ja erityisesti maaseudun kehittämiseksi
  - Suorat tuet tulisivat edelleen olemaan merkittävä osa yhteistä maatalouspolitiikkaa, mutta niitä pienennetään ja kohdistetaan tarkemmin
  - Maaseudun kehittämisen rahoitus pienenee, mutta jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus siirtää osa heille allokoituista suorista tuista maaseudun kehittämiseen tai päinvastoin.
- LEADER-rahoituksen osuus pysyisi 5 % koko kehyksestä. Tämä tarkoittaa kokonaisrahoituksen vähentyessä leikkauksia myös LEADER-ryhmien kehyksiin.
- Lisäksi paljon avoimia kysymyksiä:
  - toimenpiteiden sisältö auki
  - valvonnan toteutus, kun siirrytään seuraamaan tavoitteita ja saavutettavia tuloksia
  - seurantaindikaattorit?
  - aikataulu – siirtymäaikojen tarve?
  - Suomen erityiskysymysten huomioiminen

Yhteinen maatalouspolitiikka 3/3

Toimenpiteiden sisältö auki

YMP:n strategiasuunnitelma-asetusehdotuksessa (1.6.2018) esitetään mm.

- Suoria tukia koskevia muutoksia (mm. tukioikeuksista luopuminen, suorien tukien tukikatto, uudelleenjakotuki)
- Maaseudun kehittämisen osalta tukitoimet pitkälti samoja kuin kuluvalle ohjelmakaudella, mutta:
- Ehdotukseen ei sisälly maaseutualueilla toimivien **yriytysten tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen** tarkoitettua rahoitusta (pl. Leader-rahoitus).
- Ehdotuksessa on rajoituksia **käynnistystukeen**, jotka heikentäisivät nykyiseen verrattuna yritysten käynnistämisen ja kehittämisen edellytyksiä maaseutualueilla. Käynnistystuen edellytyksenä (pl. Leader-rahoitus) olisi ehdotuksen mukaan maatilakytkeä, jota kuitenkin isolla osalla maaseutuyrityksistä ei ole. Käynnistystuen rajaaminen maa- ja metsätalouteen tai maatalon yritystoiminnan tukemiseen jättäisi ison joukon muita maaseudun yrityksiä tuen ulkopuolelle.
- Maaseudun kehittämisen tukitoimien olisi mahdollistettava monipuolisesti maaseudun toimintaympäristön kehittämisen, palveluiden kehittämisen, maaseudun pk-yritysten kehittämisen sekä paikallisen kehittämisen tukeminen
- Ehdotuksen mukaan tukitoimet mahdollistaisivat laaja-kaistarakentamisen (alueilla, joilla markkinaehtoinen rakentaminen ei toteudu). Sen lisäksi on tärkeää, että digitalisaation edistämisen tukeminen on mahdollista.

CAP27-uudistus: valmisteluvaiheet /Sanna Sihvola MMM

- Komission tiedonanto CAP-uudistuksesta 29.11.2017
- EU:n monivuotinen rahoituskehys MFF:
rahoituksen reunaehdot ja painotukset myös CAP:lle
- **Komissiosta MFF-rahoituskehysesitys 2.5.2018**
- **CAP-lainsäädäntöpaketti 1.6.2018**
- EU-tason päätökset => yksityiskohtien kansallinen valmistelu => uudistetut CAP-välineet käyttöön 2021/2022/...?

CAP-säädösesitykset 1.6.2018

- Komission CAP-esityksen rahoitusvaikutukset Suomelle (tilanne 6/2018):

EU-RAHOITUS, milj. € (käyvin hinnoin)				
	2014-2020	2021-2027	muutos	
Suorat tuet	3 663	3 578	-85	-2,3 %
Maaseudun kehittäminen	2 380	2 044	-336	-14,1 %
Yhteensä	6 043	5 622	-421	-7,0 %

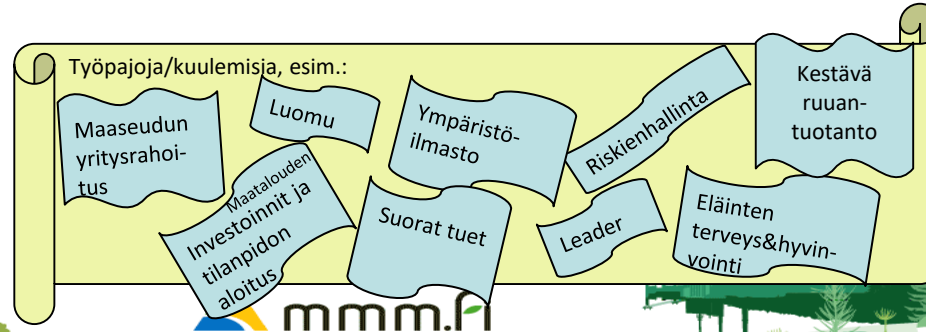
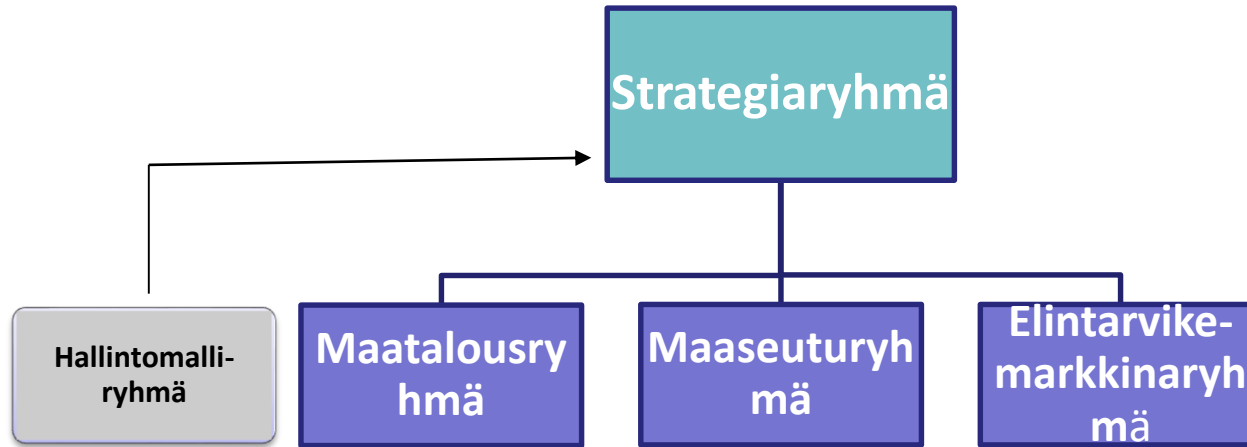

Rahoituskehykset ja CAP

- Lainsäädäntöpaketit kesäkuun alussa, neuvoston työryhmät käyntiin kesä-heinäkuussa
- Komissio: nopea päätöksenteko, vielä nykyisen EP:n aikana (viim. toukokuu 2019). Ei kuitenkaan realistinen aikataulu, vaan päätökset vasta 2020
- Suomen puheenjohtajakaudella 1.7.-31.12.2019 tulee olemaan runsaasti rahoituskehyksiin ja CAP-uudistukseen liittyvää valmistelutyötä

CAP27-kauden kansallinen valmistelu

ruokaa ja luonnonvaroja

Kuntaliitto.fi/live

Ajankohtaista tietoa kunta-alasta
Ja kuntien edunvalvonnasta
verkkolähetyksinä.

Kuntaliitto.fi FI SV EN KUTISHUONE KUNNAT JA KUNTAIVHTYMAT TILASTOT JA JULKAISUT KUNTALIITTO

Laki Talous Opetus ja kulttuuri Sosiaali- ja terveysasiat Yhdyskunnat ja ympäristö Elinvoima ja työelisyys Demokratia ja hallinto Pikalinkit

Uutishuone / Kuntaliitto LIVE

Tulosta

Verkkolähetykset

Kuntaliitto LIVE

15.8.2018

Kuntaliitto tuottaa erilaisia asiantuntijajäsäihöjä video- ja ääniformaatissa.

Webcastit ovat jatkuvia sarjoja, joita voi seurata joko suorina lähetyksinä tai tallenteina jälkikäteen. Kuntaliitto videot myös muita tilaisuuksia, joita voi katsella paikasta ja ajasta riippumattomasti sopivalla hetkellä.

Podcastit ovat syväluotaavia asiantuntijakeskusteluja äänitallenteen muodossa. Podcastit seuraavat kätevästi mukana työpaikasta vastapainoksi vaikkapa automatkalle tai lenkipolulle.

Kuntaliiton webcastit
Löydät sivulta listauksen tulevista suorista Kuntaliitto LIVE -lähetyksistä sekä tallenteet aiemmista lähetyksistä.
[Katso webcasteja](#)

Kuntaliiton podcastit
Kuuntele ajatustenvaihtoa mielenkiintoisista kunta-alan aiheista. Podcastit soveltuvat kuunteleviksi missä ja milloin vain, olipa tietokoneen tai matkapuhelimen ulottuvilla.
[Kuuntele podcasteja](#)

Maaseutu LIVE

Syksyllä 2018 mm. seuraavat teemat:

- **Maaseutu näkyväksi** –webcast 15.8.2018
- **MRL-uudistus** –webcast 31.10.2018
- **Yksityistielaki** –webcast lokakuussa 2018

Taina Väre

Erityisasiantuntija, maaseudun kehittäminen ja
pienkunta-asiat

Alueet ja yhdyskunnat, Alueet ja elinkeinot

Suomen Kuntaliitto ry

Toinen linja 14, 00530 Helsinki

+358 9 771 2030, +358 50 462 7279

Taina.Vare@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi